

הכנסת העשרים וחמש

יוזמות : חברות הכנסת מירב כהן
מטי צרפתי הרכבי

פ/25/6540

הצעת חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות) (תיקון – ייצוג נשים ברשות המקומית), התשפ"ו–2026

1. תיקון סעיף 7 בחוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות), התשנ"ג–1993¹, בסעיף 7(א)(3), במקום "115%" יבוא "120%" ובסופו יבוא "ואם עמדה בראשה אישה או שלפחות חצי מבין חברי המועצה שנבחרו ומכהנים מטעמה בתום שבעה חודשים מיום הבחירות הם נשים – 130% מסכום המימון האמור בפסקה (1)".

דברי הסבר

היקף ייצוג הנשים בזירה הפוליטית המקומית רחוק מאוד מלהיות מספק. תיקון מספר 12 לחוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות), התשנ"ג–1993, שנכנס לתוקפו בשנת 2018, קובע כי סיעה או רשימה שלפחות שליש מבין חברי המועצה שנבחרו ומכהנים מטעמה בתום שבעה חודשים מיום הבחירות המקומיות (להלן – הבחירות), הן נשים, זכאית לתוספת של 15% במימון הבחירות. התיקון אפשר גידול מסוים בשיעור הסיעות הזכאיות לתוספת אך קצב הגידול איטי ושיעור הנשים עדיין נמוך מדי ורחוק מאד מלהיות מספק. בעוד שבבחירות שהתקיימו בשנת 2018, 20% מהרשימות נמצאו זכאיות לתוספת, בבחירות שהתקיימו בשנת 2024, 23% מהרשימות נמצאו זכאיות לתוספת.

ככלל, נתוני ייצוג הנשים בזירה הפוליטית המקומית מלמדים על תת-ייצוג הנשים ועל קצב שיפור איטי ולא מספק. למשל, בבחירות שהתקיימו בשנת 2024, רק כ-10% מכלל המועמדים לראש רשות מקומיות היו נשים (לבסוף, 6% מהנבחרים לראש רשות היו נשים), נתון כמעט זהה לבחירות בשנת 2018, אז שיעור הנשים מתוך כלל המועמדים לראש רשות מקומית עמד על 8.7%.

דוגמה נוספת היא שיעור הנשים במועצות הרשויות מתוך כלל חברי המועצות. בבחירות שהתקיימו בשנת 2024, אחוז הנשים המכהנות כחברות מועצה עמד על כ-20%, נתון המהווה עליה קטנה בלבד משיעורן בבחירות שהתקיימו בשנת 2018, שם היו הנשים כ-17.6% מכלל החברים במועצות השונות. יתרה מכך, שיעור התחלופה של חברות מועצה גבוה מזה של גברים. כך למשל, רק 44% מהנשים

¹ ס"ח התשנ"ג, עמ' 146.

שנבחרו בשנת 2018 המשיכו לכהן בשנת 2024, זאת לעומת 60% מהגברים שנבחרנו בשנת 2018 והמשיכו לכהן בשנת 2024. לבסוף, שיעור הרשימות מכלל הרשימות, שבראשן אישה, עמד בבחירות שהתקיימו על 7.5% בלבד, גידול של 2.3% בלבד לעומת שנת 2003.

היקף ייצוג הנשים בזירה הפוליטית המקומית אף חמור יותר ברשויות ערביות, שם בבחירות המקומיות שהתקיימו בשנת 2024, לא הייתה אף אישה אחת מועמדת לראשות רשות ושיעור הנבחרות לחברות מועצה היה של 2% בלבד, ללא שינוי משיעורן בבחירות שהתקיימו בשנת 2018.

לאור הנתונים המלמדים על תת-ייצוג הנשים וקצב השיפור האיטי, יש צורך הכרחי לחזק את מנגנון התמרוץ הקיים, להגביר את שוויון הייצוג ולעודד מפלגות ורשימות מקומיות להציב נשים במקומות ריאליים ובמספרים גדולים יותר, ובכך להעלות את שיעור הייצוג של נשים במועצות הרשויות. לכן מוצע להגדיל את "הבונוס" הכספי הניתן כבר היום לרשימות שעומדות בתנאים הקבועים בחוק לגבי ייצוג נשים, מתוספת של 15% לתוספת משמעותית יותר של 20%. כן, מוצע לתת תמריץ כספי נוסף לרשימות שמציבות בראשן אישה או שמציגות שוויון מגדרי במקומות הריאליים ברשימה.

צעדי חקיקה אלו נדרשים כדי להוביל לשינוי משמעותי לקראת הבחירות הבאות לרשויות המקומיות בשנת 2028.

הצעת החוק נכתבה בשיתוף עמותת כ"ן.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ב בשבט התשפ"ו (09.02.2026)